

Udvalget for Landdistrikter og Øer

Landdistriktsministerens talenote til samrådsspørgsmål Y i Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer den 27. august 2013

(Det talte ord gælder)

Lad mig indledningsvis takke for spørgsmålet. Det giver mig en mulighed for at oplyse udvalget om status for arbejdet med at få afsluttet sagsbehandlingen af projektansøgninger indstillet fra de lokale aktionsgrupper i den indeværende programperiode til etablering af nye arbejdspladser og attraktive levevilkår under LAG-ordningen.

Jeg vil i den forbindelse også pege på de udfordringer, der ligger i selve LAG-administrationen og baggrunden herfor. Endelig vil jeg redegøre for de tiltag, som jeg har iværksat nu og her for at håndtere den aktuelle sagspukkel samt om, hvordan vi vil sikre, at man ikke havner i en lignende situation i den kommende programperiode.

[Anerkender for lang sagsbehandlingstid]

Som det er udvalget bekendt har jeg fra første færd taget mit ansvar som minister for bl.a. LAG-ordningen meget alvorligt. Pengene skal ud og arbejde til gavn for udviklingen i landdistrikterne. Og det skal ske så hurtigt, som det kan lade sig gøre. For vi kan se, at LAG-ordningen virker og skaber lokale arbejdspladser.

Derfor vil jeg også gerne sige til jer i dag, at der ikke er tvivl om, at sagsbehandlingen af LAG ansøgninger har været tilfredsstillende i den nuværende periode. I stedet for at tale om de mange gode projekter og om udvikling, så taler vi om sagsbehandling og ventetider. Det er ikke tilfredsstillende. Og det skal vi have lavet om på i den nye programperiode.

Der er en række udfordringer, som har bevirket, at sagsbehandlingstiden for LAG projekter i dag er for lang.

En af udfordringerne, som jeg også tidligere har nævnt for udvalget, er at tilskudsordningen er underlagt et administrativt system med komplicerede regler. Og de skal overholdes.

EU-regulering og frivilligt arbejde, der mødes, er nogle gange lidt som ild og vand. Projektansøgere vil gerne have omsat de gode ideer til handling og er selvfølgelig mindre optaget af de administrative procedurer. Omvendt har vi har nogle forvaltningsmæssige forpligtigelser i forhold til EU-systemet,

som ikke kan tilsidesættes. Der er i sidste ende er risiko for underkendelser, som kan medføre krav om tilbagebetaling af betydelige økonomiske beløb til EU.

Vi kan ikke lave om på EU-reguleringen - så vi skal finde en vej, hvor vi ikke kvæler det frivillige engagement i bureaukratiske sagsbehandlingsprocedurer.

Det er en forudsætning for hurtig og effektiv sagsbehandling, at sagen er fuldt oplyst ved modtagelsen af ansøgningen. Altså at alle relevante bilag og dokumenter er i orden, når NaturErhvervstyrelsen får ansøgningen ind. Det er desværre langt fra tilfældet i dag. Og det betyder i praksis, at NaturErhvervstyrelsen bruger for meget tid på dels at gennemgå sagerne, dels at være i kontakt med ansøger om mangler i stedet for at træffe afgørelse i sager.

En ekstern konsulentundersøgelse har netop klarlagt, at op mod 63 pct. af ansøgninger registeret i en 2 måneders periode over sommeren var behæftet med fejl.

Jeg tror, man må være ærlig og tilstå, at programmet ikke været designet helt rigtigt fra begyndelsen. Det gælder både i forhold til tilrettelæggelsen af de administrative ressourcer - så de passer til fordelingen af ansøgninger over hele perioden - og i forhold til de dokumentationskrav, som er nødvendige, når man administrerer en EU-ordning.

Man har nok den gang været mere optaget af de gode formål, man kunne arbejde med, end at tænke den administrative virkelighed igennem.

Og det har betydet, at sagsbehandlingsprocessen her mod slutningen af programperioden ikke har forløbet så gnidningsfrit, som vi alle kunne ønske.

Som landdistriktsminister har jeg det overordnede ansvar for LAG ordningen, som samrådsspørgsmålet konkret vedrører.

Men i henhold til samarbejdsaftalen mellem Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og NaturErhvervstyrelsen under Fødevareministeriet, er det NaturErhvervstyrelsen, som har ansvaret for den daglige tilrettelæggelse og udførelse af LAG-administrationen. Det betyder, at projektansøgningerne efter godkendelse i den lokale aktionsgruppe indsendes til legalitetskontrol og endelig tilsagn i NaturErhvervstyrelsen.

Samrådsspørgsmålet omfatter en række faktuelle aspekter, som jeg i det følgende vil give svar på.

I NaturErhvervstyrelsen består den aktuelle sagsbehandlingskapacitet på dette område af i alt 21 medarbejdere, hvoraf halvdelen nyligt er blevet rekrutteret med henblik på at styrke sagsbehandlingskapaciteten. Dertil kommer support fra andre steder i organisationen, bl.a. til afklaring af juridiske spørgsmål med videre.

Om den aktuelle status kan jeg oplyse, at der i NaturErhvervstyrelsen pr. 1. august 2013 er knapt 1000 ansøgninger om tilsagn og knapt 350 ansøgninger om udbetalinger, som ikke er færdigbehandlet. Det er ikke overraskende, at der er mange sager her frem mod perioden afslutning.

Udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for 2013, viser, at mens sagsbehandlingstiden er steget i 2013 for tilsagn, er den faldet for udbetalinger.

I tillæg til de initiativer, som Udvalget allerede er bekendt med via mine besvarelser af diverse udvalgs spørgsmål og samrådet den 22. maj i år, kan jeg oplyse, at der over sommeren har været iværksat en ekstra indsats for at få behandlet de indkomne sager.

Alle ansøgninger om tilsagn forventes at være færdigbehandlet ved årets udgang. Det er en højt prioriteret opgave – både i mit ministerium og i NaturErhvervstyrelsen.

Således har der i en periode på seks uger henover sommeren været udlånt to medarbejdere fra mit ministerium til at hjælpe NaturErhvervstyrelsen med den konkrete sagsbehandling.

Ligeledes er der i NaturErhvervstyrelsen, som før nævnt, rekrutteret nye medarbejdere, der alene skal deltage i sagsbehandlingen af de aktuelle LAG-ansøgninger.

Derudover er der lavet en afviklingsplan og foretaget en række justeringer i organiseringen af selve sagsbehandlingsprocessen i NaturErhvervstyrelsen. Der er blandt andet oprettet mere specialiserede teams fx en særlig ModtageGruppe og telefonkontakten overdrages til NaturErhvervstyrelsens kundecenter.

Et sidste tiltag jeg vil nævne, er at der er afdækket konkrete områder, hvor sagsbehandlingen vurderes at kunne forenkles.

Disse forskellige tiltag skal sikre, at vi kommer nogenlunde fornuftigt i mål med afslutningen af den nuværende programperiode, hvor ansøgningsfristen for nye projektansøgninger udløb 1. juli i år.

Men jeg kan og vil dog ikke her i dag sidde og garantere, at der ikke kan komme enkeltsager op, hvor eksempelvis udbetalingen af midlerne tager længere tid end forventet. Eller at der på anden vis er sket noget, som forlænger sagsbehandlingen udover det normale.

Det er vigtigt for mig her også at understrege, at i forbindelse med programdesignet for den nye LAG-programperiode skal vi lære af erfaringerne – både positive og negative – fra det nuværende program.

Vi vil derfor arbejde stenhårdt for at etablere en effektiv og gennemsigtig administration af midlerne i den kommende programperiode. Når vi starter det nye LAG-program op, skal der være helt klare mål for sagsbehandlingen af projektansøgningerne. En projektansøger skal vide præcis, hvad han eller hun kan forvente af såvel proces som tidshorisont, når de indsender deres ansøgninger.

Det er ikke en let opgave, og jeg har ikke en færdig pakke, jeg kan præsentere her i dag. Vi er i tæt dialog med NaturErhvervstyrelsen om tilrettelæggelsen af den nye LAG-periode, hvor effektiv administration og sagsbehandling bliver styrende for den fremtidige organisering.

Som jeg også nævnte på det tidligere samråd, vil vi i processen benytte os af gode råd fra eksternt hold, både fra LAG-miljøet og et eksternt konsulentfirma.

Jeg vil dog gerne her i dag, fremhæve nogle af de generelle pejlemærker, vi sigter mod i den kommende LAG organisering.

(1) Vi skal have gjort regelgrundlaget så enkelt og administrerbart som muligt. Det skal være lettere at ansøge. For vores målgruppe er så bred, at ildsjælen, der ikke har fokus på papirarbejde, også skal kunne være med.

(2) Det stiller krav til vores kommunikation, vores vejledninger og hele ansøgningsgrundlaget. Det skal være enkelt og ikke til at misforholke. Det skal understøttes af gode støttefunktioner i form af en skarp hjemmeside og bedre adgang til råd og vejledning.

(3) Vi vil også nytænke LAG-sekretariatene og koordinatorfunktionen. Vi er nødt til at sørge for, at koordinatorerne får højnet deres administrative kompetencer. Derfor vil vi i den kommende periode lægge op til at få etableret en administrativ kompetenceklynge med koordinatore, der skal kvalitetssikre ansøgninger forud for den egentlige sagsbehandling i NaturErhvervstyrelsen.

Netop ved at sikre, at kvaliteten af ansøgningerne er højt, kan det medvirke til at nedbringe gennemløbstiden for ansøgninger.

Og så vil jeg gerne understrege, at vi naturligvis har et helt klart fokus på, at der sikres en effektiv sagsbehandlingsproces i NaturErhvervstyrelsen. Både nu og her, men også i den kommende periode. Som jeg nævnte før er en række initiativer allerede gennemført og andre igangsættes snarest.

Som sagt vil vi arbejde stenhårdt for, at få effektiviseret og strømlignet sagsbehandlingen både i forhold til den igangværende og den kommende LAG-indsats.

De mange initiativer vil gennemføres i tæt dialog med NaturErhvervstyrelsen og LAG. Vi ønsker jo alle at få etableret et effektivt og troværdig system, der på bedste vis understøtter udviklingen af vores landdistrikter.